



tákon s főbb utcákban, zászlók lobogtak a hajók árbócairól. Töménten sokaság gyülekezett a gózsikló-állomáson, mely a várakozóknak alig egy tízdrészt volt képes fölszállítani várba. Délelőtti 10 órák robogtak a fogatok a Zsigmond-kápolna elé. Egymásután érkeztek a magyar diszruhás főurak és előkelőségek, pompázó ruháikban a gyönyörű hölgyközönség. A zsigmondkápolnában a diszgyenruhás testőrök állottak sorfalat. Jobbról, balról a padsorokban a meghívott előkelőségek foglaltak helyet. Az első padsorokban ültek: Szapáry Gyula gr. miniszterelnök, Wekerle, Josipovich miniszterek, Khuen-Héderváry gr. horvát bán, és Bethlen András miniszter. Jobb és balfelől a padsorokban az államtitkárok, a magyar főrendiház, az országgyűlés tagjai és a diplomaciai testület foglaltak helyet. A szokásos szertartás kezdetén Császká és Steiner püspökök a templomajtó bejárata előtt állottak a többi főpapokkal, várva a primás megérkezését. Az orgona rázendítette az Ecce sacerdos magnus-t, jelezve a biboros hercegprimás érkezését, ki teljes diszben jelent meg. A primás az oltár elé menve, csöndes misét mondott s az orgona régi magyar vallásos dalokkal összeállított egyveleget játszott. Csöndes áhitat fogta el a közönséget, mely véget ért, a mikor a főséges jegyesek beléptek. Elöl haladt a bájos arcú menyasszony, József Agost herceggel; őt követték, Ferencz Salvator és Ottó főhercegek: Thurn-Taxis Albert herceg dragonyos-ezredesi egyenruhában, Koburg Fülöp herceg nejével, Hohenzollern Frigyes herceg, Miksa Emánuel herceg, királynénk testvérbátyja, a bajor dragonyos ezred tisztü küldöttsége, József főherceg és neje. A magas vendégek az oltár két oldalán foglaltak helyet, míg a fenséges jegyesek az oltár előtt

térdeltek. Simor csöndes miséje alatt a fenségek csendesen imádkoztak. Az ima végeztével Simor János fenkölt szellemű beszédet mondott, fejtegetve a házasság magasztos célját, s örömét fejezte ki a fölött, hogy a vőlegény oly hamar megtanult magyarul. Ezután kezdődött az esküvési szertartás. Simor János föltette a szokásos kérdéseket, melyekre a két jegyes csengő hangon válaszolt. Végül a primás apostoli áldását adta a fenséges párra. Az orgona rázendítette Lohengrinből a nászindulót s a menet kifelé indult a hajlongó és üdvözölő sokaság közt. Kint az utcán beláthatatlan tömeg szorongott s riadó éljenzéssel üdvözölte a fenséges párt és az örömszüületet. Az ifju pár az esti fél 8 órai vonattal állandó tartózkodási helyére Regensburgba utazott.

#### A „minta“-állam.

Nem létezik ugyan még sehol, de cseppet se lehetetlen, hogy egykor létezni fog; maga Mr. Edward Balamy a híres amerikai szocialista írónak a legvérmesb álmadozása szerint is csak száz év múlván fog a legelső alakulni. Meg is írta, hogy miként fog az majd kinézni. Műve Amerikában csakhamar 16 kiadást ért, most Angliában adták ki művét s hihetőleg rövid idő alatt több európai nyelvre átfordítják. Rendkívül érdekességénél fogva rövid kivonatban adjuk mi is a következőket belőle:

A menny lekerül a földre, megszáll mindenkit a felebaráti szeretet, az egyenlőség elve előtt meghajlik mindenki s általánossá lesz a birtokközösség; születés, rang, vagyon nem dominál. Társadalmilag s vagyoniilag mindenki egyenlővé lesz. A legszegényebb közmives, napszámos, vagy mosónő is úgy fog élni, mint az állam legelső tisztviselője. Szegénység, tudatlanság

és háboru eltűnnek a föld színéről; szabadság, egyenlőség és testvériség lépnek helyébe s ezek képezik majd az államformának s a társadalomnak egyetlen alapelveit.

Ez állam pedig nem forradalmi átalakulások útján keletkezik, hanem lassan, de biztosan fejlődik ki jelen korunk gazdasági és társadalmi tendenciáiból.

Eppen a modern gazdasági élet legnagyobb kinövésai, a közveszélyes tökeszövetkezetek, mint „ringek“, „monopolok“, „cartellek“ stb. képezik a szocialista állam alapját. A nagy ellentállás ugyanis, melyet e gazdasági tényezők a népszava által követelt szocialista állam ellen eleinte kifejtettek, csakhamar megtöretik. Saját fegyvereikkel veretnek le. Az állam, vagy a társadalom ugyanis szerencsésen létrehozza az összes nemzeti vagyon consolidációját. Ily körülmények közt, midőn a nemzeti vagyon egy kézben összpontosul, megszűnven az ellentét a birtokosok és birtoktalanok közt s mindenki kivétel nélkül kész lévén a közjónak szolgálni: természetesen nem lehet nehéz az összes ipart és kereskedelmet egy syndicatusnak adni át, mely az egész nemzetet képviseli s a közelőnyt köteles szem előtt tartani.

E mintaállam lakosai az általános egyenlőség és boldogságról táplált álmaikat megvalósítva fogják látni s mindinkább közelednek a culturalis fejlődés elképzelhető legmagasabb fokához.

Épp úgy, miként a tökeszövetkezetektől ellesik a közhasznú syndicatusokat, egyszersmind a létezett általános hadkötelezettségből is hasznos tanúságot merítenek s értékesítik saját céljaikra. Ugyanis a szocialista államban minden felnőtt egyén, férfi és nő egyaránt, a modern industrialismus

küzdelem fejlődött ki „Aladár“ és „Gizella“ között. Csaknem mindenütt egyenlő chanceik voltak, itt ott „Gizella“ volt előnyben, a pálya vége felé azonban „Aladár“ került előre és a célpontra egy fél csónakhoszszal előzte meg versenytársát. Beérkezett 7 perc alatt.

A vándordíjra tehát az idén a temesváriak a jelöltek, azonban a szegedieknek sincs okuk restelni az eredményt, főleg, ha figyelembe vesszük, hogy az ellenfél hajója 13 centiméterrel keskenyebb, s azonkívül ez a víz közepén haladt, ami szintén jelentékeny előny.

II. Zombori Rónay Jenő szövetségi elnök tiszteletdíja:

Egy páros evezős (simple scull) hajóknak. Első beérkezőnek tiszteletdíja: egy óra; második beérkezőnek: szövetségi ezüst-érem. Távolság: 1500 méter víz mentében.

Versenyezték: 1. Szegedi csónakázóegylet a „Tiszavirág“ hajóval.

Evezős: Madár Imre. Versenyszíne: fehér test és sapka keskeny kék csikokkal.

2. Torontáli korcsolyázó- és hajósegylet „Hanna“ hajóval.

Evezős: Kp. Kovács László. Versenyszíne: fehér test, fehér sapka.

3. Szegedi csónakázóegylet „Fecske“ hajóval.

Evezős: Ujj Béla. Versenyszíne: fehér test keskeny kék csikokkal, sötétkék sapka.

Ezen versenyben mindkét díjat a szegedi egylet tagjai nyerték el.

Kezdetben a becskerekiek „Hanná“ ja is

szépen indult, később azonban a második helyet is át kellett engednie a „Tiszavirág“nak. Elsőnek könnyen érkezett be Ujj Béla a „Fecsken“ 6 p. 10 mp. alatt.

A szövetségi versenyek közül utolsó volt a két páros evezős (double scull) hajók versenye a szövetségi díjért.

E versenyben részt vettek: 1. Szegedi csónakázóegylet a „Villám“ hajóval.

Evezősök: Gollovitz László (vezér) és Strazsik Endre. Kormányos: Hariss György.

Versenyszín: fehér test és sapka, keskeny kék csikokkal.

2. Torontáli korcsolyázó- és hajósegylet „Irma“ hajóval.

Evezős: Reitter Oszkár. Vezér: Kp. Kovács László.

Kormányos: Knáb Ádám.

A szegediek kevéssel az indulás után már elibük vágtak versenytársaiknak s bar ezek a pálya vége felé erősen húzták, az elsőbbséget nem sikerült elragadniok amazoktól s így a szegediek kapták meg a szövetségi aranyérmét. Beérkeztek 5 p. 56 mp. alatt.

A szövetségi versenyeket hajósok versenye követte, melyben az „Ausztria“ és a „Wien“ nevű gőzhajók matrózai küzdöttek meg egymással s az előbbieket lettek a győztesek.

A versenyt diszebéd követte, melyre a vendég egyletek tagjai és családjaik hivatalosak voltak. — Ebéd közben volt a díjosztás, melynél a díjazott legénység megéljenzetett. — Toaszt csak kettő volt, az első dr. Nyilassy Pál mondotta a háziur (szegedi egylet) nevében, a jelen volt höl-

gyek, a szövetségi elnök és a megjelent egyletekre, a másodikat Rónay Jenő szövetségi elnök a szövetség nevében és megköszönvén a szegedi egyletnek a szíves fogadást, ivott az egyetértésre. Beszédje végén felveté szónok eszméjét egy tervnek, hogy t. i. az őszszel Titelen egy házi jellegű evezőverseny tartassék meg.

Ezzel a vízi sport ünnepe véget ért, — kiki örömmel mondta „a mielőbbi viszontlátásra“.

A „Délmagyarországi Lapok“ másként gondolkoznak, nekik az ünnep nem volt oly kellemes, hogy jó szívből mondanának „viszontlátásig“ ott, — mert nem tetszik nekik, hogy nem lett toaszt iva a győztes temesvári „fiukra“, mert nem szólt ebéd közben a zene, és főleg, mert nem volt ünnepélyes fogadás, búcsúztatás, fáklyás zene, díszelőadás, kengyelfutó, kötél-tánczos, csepű-évi és tüzetthányó stb. A győztes fiuknak úgy látszott éppen elég volt a véletlen győzelem, legalább a verseny után ugyancsak egyenesgették megerőltetett tagjaikat, azoknak nem kellett toaszt, nem ambitionáltak, megelégedtek a dicsőséggel és a nyert éljennel. A zeneszó, a fogadás és búcsúzás csak ott szükséges, a hol azzal a nem szívből jövő szíves látás hidegjét kell magyar notával és durrogó mozsárral felmelegíteni, — de nem Szegeden, a magyar városban.

Még csak felemlítjük, hogy a nagy-becskerekű „fiuk“ ketteje az napon két versenyt evezett végig és este még is vígan járta, a mi kiállító bizonyosága a jó trainingnek.

K u x i l ó.

szolgálatába áll; a 21 életévtől a 45-ig kivétel nélkül az állam minden tagja az ipari hadseregbe tartozik s munkáját a közjónak szenteli. Életének 6-ik évétől a 21 évig a közállam költségén neveltetik; 21 évétől 24 éveig közönséges munkásnak, vagy kisegítőnek alkalmaztatik, élte 25 évében aztán tetszésére bizatik, hogy valamely foglalkozásnemet választhasson magának, melyre hajlamot érez magában. S bármily foglalkozási nemet is választ, szociális egyenlősége többi embertársával semmi változást sem szenved. Mindenki ugyanolyan bért kap, ugyanazon jövedelemmel bír, vagyis jobban mondva, minthogy se pénz, se díj, se napszám, se bér, vagy bárminemű fizetés nem létezik, mindenki egyforma hitelben részesül. E hitel magasságát az állam jövedelméből állapítják meg; vagyis az év elején az állam összjövedelme az állam összlakosságának számával elosztva, adja meg az egyes egyén hitelmagasságát. A 45 év elteltével mindenki megtette kötelességét az állammal szemben s ettől kezdve éltehátralevő részét szórakozásnak, tanulásnak, vagy nyugalomnak szentelheti.

Ily módon az életerő és a teremtő erő kihasználása rendszeresen szabályoztatik s ezáltal szegénység, nyomor, inség megszűnik, a hazugság, csalás, bűnök, alakoskodás, bumbug s ámitás elvesztik létjogosultságukat, mert nem lesz ok rá s nem lesz meg az egymással szembe fordított küzdelem kényszere, mely e bűnöknek egyedüli tápszere.

A közönséges munkás, vagy napszamos gyermeke ugyanolyan nevelésben részesül, mint a királyé s a testületi tevékenység következtében mindenki oly luxusnak örvendene, melyért mostani államszervezet leggazdagabb polgára is megirigyelhetné.

## IRODALOM.

*Előfizetési felhívás a „Mentők Lapjára“!* Alábbi felhívást vettük: A „mentők Lapja“ f. évi január 15-iki számával kezdette meg II-ik évfolyamát.

Az első évfolyamban a mennyire lehetséges volt kitűzött irányunkat betartottuk s azért feleslegesnek tartjuk e helyen ismét annak tárgyalásába bocsátkozni; csakis egy rovatra vonatkozólag óhajtjuk becses figyelmét felhívni s ez a jelen évfolyamban megjelenő cikksorozat: „Tanácsadó az orvosi mentésben.“

Avatott kezekből hozzuk u. i. a csoportosított utmutatásokat az orvosi szakok főbbjeiből, természetesen a mennyiben azok lapunk és a mentés eszméjének ügykörébe vágnak. — Tehát ismertetni fogjuk mindazon mentő eljárásokat, a melyekre egy orvosnak gyakorlatában szüksége van.

Ezen cikksorozat, amely körülbelül 12—15 nyomtatott ivnyi terjedelmű lesz, a következő fejezetekre oszlik s a lennt elsorolt kitűnő szakfőnökök által iratik meg: 1. fejezet. Mentő-eljárások belső bajokban. Közli: dr. Jendrassik Ernő, egyetemi magántanár. — 2. fejezet. Mentő-eljárások a fej és nyak sebészi bántalmaiban. Közli: dr. Navratil Imre, egyet. tanár. — 3. fejezet. Mentő-eljárások a törzs- és végtagok sebészi bántalmaiban. Közli: dr. Szénássy Sándor, egyet. magántanár. — 4. fejezet. Mentő-eljárások szembajokban. Közli: Csapodi István dr. volt egyet. szemkórházi assistens. — 5. fejezet. Mentő-eljárások szülészeti és nőorvosi bajokban. Közli: dr. Szabó Dénes, egyet. magántanár. — 6. fejezet. Mentő-eljárások az orr, torok és gége bajaiban. Közli: dr. Onodi Adolf, egyet. magántanár. — 7.

fejezet. Mentő-eljárások a húgy- és ivarszervek bajaiban. Közli: dr. Bakó Sándor, egyet. magántanár. — 8. fejezet. Mentő-eljárások gyermekek megbetegedéseiben. Közli: dr. Bókay János, egyet. magántanár. — 9. fejezet. Mentő-eljárások elme- és idegkórtani megbetegedésekben. Közli: dr. Moravcsik Ernő Em., egyet. magántanár. — 10. fejezet. Mentő-eljárások mérgezések alkalmával. Közli: dr. Tóth Lajos, egyet. magántanár. — 11. fejezet. Mentő-eljárások fülbajokban. Közli: dr. Böke Gyula, egyet. tanár. — 12. fejezet. Mentő-eljárások fogbajokban. Közli: dr. Rothman A., volt egyet. tanársegéd. — 13. fejezet. Mentő-eljárások egyéb esetekben (vízbe fulladás, önakasztás, megfagyás, égési sebek, villámsújtás, álhalál újszülötteken és felnőtteken, vesztetés), mesterséges lélegzés és gyomormosás alkalmazása. Közli: dr. Kresz Géza, a bpesti önk. mentő-egyes. igazgatója. — 14. fejezet. A Mentő-eljárásokkal kapcsolatos betegszállításról. Közli: dr. Br. Mundy J., a bécsi önk. mentő-egyes. vezértitkára. — 15. fejezet. Mentő-eljárásokat illető törvényszéki, orvostani és orvosrendőri tekintetek. Közli: dr. Földváry Elek, Pest-megyei tb. főorvosa, volt egyet. tanársegéd.

Egy oly valóban hézagot pótló művel szaporítjuk ezzel orvosi irodalmunkat, a milyennel eddig még a külföld sem dicsekedhetik s ezért minden öndicsékvés nélkül ajánljuk az igen t. orvos és hallgató uraknak annak megszerzését. — A „Mentők Lapja“ szerkesztősége. Budapest, V. Zrínyi utca 16. sz.

## HIREK.

*Uj tanfelügyelő.* Temesvárról írják: Kakuja Károly temesmegyei tanfelügyelőt a vallás- és közoktatásügyi miniszter, Lévy Ferencz miniszteri osztálytanácsossá történt kinevezése következtében ennek helyébe Csongrád megye és Szeged tanfelügyelőjévé kinevezte. Kakuja mint tanügyi író ismert névre tett szert, és 1885-ben tanügyi tevékenységének 25 éves jubileuma alkalmából sok kitüntetésben részesült.

*Névmagyarosító község.* A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium 38157.1890. szám alatt kelt rendeletével megengedte, hogy Torontál megye központi járásába kebeleztetett Elisenhain község jövőben „Torontál-Erzsébetlak“-nak nevezessék.

*A vaskapu szabályozása.* Mint a „Pester Correspondenz“ értesül, az Aldunán már minden elő van készítve a sziklarepszések nagy mértékben való megkezdéséhez. Baross miniszternek a helyszínen leendő megjelenését várják és azonnal megkezdődnek a műveletek Schlenker Iván mérnök vezetése alatt. A miniszter ő nagyméltóságának fenn lett tartva meghatározása amá tárgynak, melynek robbantásával a nagy próbát tenni kellend.

*Póru jár vesztegető.* Csak nem rég adtunk számot egy a perjamosi főszoigabirónál megjelent hivatal vadász baklövéséről, melyet e hó elején a török-becsei köztisztvisletben álló főszoigabiró elleni merénylet követett. Ez esetről néhány tudósítás már röviden megemlékezett, lapunkban ez ügy tényállását alábbiakban adjuk: Kikity Ráda karlovai lakos f. hó 4-én gróf Bethlen Miklós török-becsei főszoigabirónál megjelent s 150 frtot ajánlott fel neki azon esetre, ha az e hó 5-én Karlován megtartandó közs. tisztújítás alkalmából Popov Pera karlovai lakost községi birónak kikiáltja. A főszoigabiró nyomban behívott két tanut, kik előtt Kikity Ráda fentti kijelentését s a 150 frt átadását elismerte. A főszoigabiró azonnal jegyzőkönyvet vetetett fel s azt a 150 frttal együtt a megye alispánjához terjesztette be, ki a helyb. kir. ügyészhez fentti összeget az iratokkal együtt már áttette oly czélból hogy Kikity Ráda ellen vesztegetés büntette miatt a bűnvádi eljárás hivatalból megindíttassék.

*Mérsékelt vasuti menetjegyek.* A torontáli helyi érdekű vasutak igazgatósága a megyei és városi tisztviselőknök, valamint a községi elöljáróknök, közs. jegyzőknök és biráknök azon kedvezményt adja, hogy a harmadik osztályu jeggyel a második osztályt használhassák. E czélből egy az illető fényképenek hátára ragasztott s a vasutiigazgatóság által kiállított s száraz bélyegzővel ellátott igazolvány szükségeltetik.

*Dazsu Péter, n.-toráki községi jegyző* névünnepe alkalmából, mint ottani levelezőnk értesít e hó 10-én a községi iskolaszék és elöljáróság sikerült fáklyászenét rendezett. Az ünnepély taracklövések között s az iskolás gyermekek éneke mellett folyt le s az iskolaszék Dazsunak, mint elnökének arcképet nyújtott át. Prandl Ferencz közs. tanító a közs. iskolaszék, Magyar Sándor segédjegyző a község elöljárósága nevében mondtak igen sikerült alkalmi beszédeket, éltetve a közszeretben álló érdemdu jegyzőt. — Ez alkalomból megjegyezzük, hogy a nagy-toráki közs. iskolában, mely csak 1 év óta áll fenn, s melynek alapját Dazsu Péter közs. jegyző vetette meg — az idei évi zárvizsga szép és jó eredménnyel folyt le, mi fenn említett elnök és Prandl Fer. közs. tanító buzgó és törekvő munkásságának tanujele. A vizsga befejeztével az elnök a tanulókat szorgalmukért s a tanítót fáradozásaért megjutalmazta, illetve megdicsérte; többek között az iskola javára 8 drb sorsjegyet adott át. Jutalmakat még fenti tanító és Némety László isksz. gondnok is osztottak ki. A vizsga végén a tanító meleg szavakban köszönetet mondott az iskolaszéki elnök és valamennyi jelenvoltaknak megjelenésükért, mire az elnök röviden válaszolt s a zárvizsga véget ért.

*Tűz Nagy-Torákon.* E hó 7-én Nagy-Torákon Müller Sámuel ottani szatócsnál tűz ütött, mely alkalomból a szatócs háza melléképületeivel együtt leégett. Az oltásért kiváló dicséret illeti meg Nagy- és Kis-Torák községek elöljáróit, s kivált Dazsu Péter közs. jegyzőt, továbbá a község lakosságát, kik daczára a forró és szeles időnek a tüzet egy óra alatt lokalizálták.

*Artézi kutak.* Mindenütt furják már a föld gyomrát, hogy az emberiség e kánikulai bőségen tiszta ivóvízzel olthassa szomját, csak nálunk nem akar az artézi kut zöld ágra, jobban mondva ivóvízre vergődni. Temesvárott egy 108 centiméteres átmérőjű csövel bíró artézi kutat furnak, melynek naponként 24 ezer hektoliter vizet kell adnia. Szegeden már eddig három artézi kut ad igen jó ivóvizet s jelenleg a kaszárnya előtti díszes téren furnak egyet. Zombolyán eddig 115 méterre haladtak a furással s ivóvízre bukkantak, de a furást tovább folytatják, mert bővebb vízre számítanak. A nagy-kikindai községi artézi kutat is ugylátszik tót-aradáci „blitz-meteor“-ral akarják megfurni, a mi legolcsóbbba kerül és világhírt szerez. Ha sokáig várunk, akkor még Becskereket is megszánja egy hasonló csoda és nem lesz szükség a város és megye által megszavazott költségekre, sem a vállalkozóra.

*Községi választások.* Grabácson Bielek zombolyai főszoigabiró vezetése alatt a községi orvosi állásra dr. Klein Mihály, ottani születésű tehetséges orvos egyhangulag k. orvossá választott. — Bocsáron e hó 15-én volt a községi biró-választás Augusztin Miklós szolgabiró elnöklete alatt, melyen Holeinger Mátyás választott meg.

A „délmagyarországi tanító-egylet“ karánsebesi nagy gyűlése élénk érdeklődés mellett folyt le. A város nevében Nemoján polgármester tartott üdvözlő beszédet s a vendégek bevonulása tarack-durrogás és zenekíséret mellett történt. A közgyűlésen mintegy négyszáz tanító és számos tanügybarát vett részt s tárgyai a követk. voltak: „A ma-

gyar nemzeti népnevelés alapvonalai" (Előadta: Novoszell János). „A tanítói állás biztosítása s a tanítók szolgálati viszonyának szabályozása" (Előadta: Bányai Jakab. „A nőnevelésről" (Előadta: Fleischhacker Laura). „A magyar nyelv tanításának általánosítása" (Előadta: Dobján László). A közgyűlést igen látogatott közebed követte, melyen számos felköszöntő mondatott. A jelenlevők azután többféle tanulmánykirándulásra indultak.

**Jóváhagyott alapszabályok.** A helyb. keresk. ifjak egyletének alapszabályait a belügyminister jóváhagyási záradékkal látta el.

**Elégett gabonakereszték.** A nagy-kikindai hártárban fekvő „Galád" nevű dűlőben e hó 12-én a gabona-kevék kigyultak s mintegy ötven kereszt buza esett a lángok martalékául. A tűz, melyet valószínűleg boszuló kéz dobott a keresztbe, többek termését hamvasztotta el, s többek egész évi fáradsága s reménye szállott általa füstbe.

**Gyilkosság Antalfalván.** Polják József antalfalvi lakos Hores Jánosét e hó 18-án reggeli 7 órakor az utcán ismeretlen okból megölte. A tettes letartóztatván a bíróságnak átadatott.

**Vesztett kutya Bocsáron.** Schüzler Miklós bocsári német parasztság Katalin nevű 11 éves leányát mult héten egy vesztett eb harapta meg, mely állítólag több kutyát is megmárt. Deschán járási főszolgabíró azonban intézkedett, hogy a szerencsétlenül járt leány a Hügyes-féle budapesti Pasteur intézetbe szállíttassék s egyben a községbeli összes kutyák kiirtását rendelte el.

**A mezei gazdasággal foglalkozók adóira nézve** a pénzügyministerium f. évi június hó 6-án 53068. sz. rendeletével megengedte, hogy a mezei gazdálkodással foglalkozóktól az adók f. évi június hó 15-től — július hó végeig illetve ott hol az aratási munkálatok később végeztenek be, az őszi vetések learatásáig végrehajtási kényszer alkalmazása mellett ne követeltesse; — árverések ez idő alatt adóhátralék s állami követelésért, ne tartassanak. — Azonban azt még elrendelte, hogy ha egyes községek vagy adózók különleges viszonyai kívánatossá teszik, a III. fokú végrehajtás a közigazgatási bizottságnál tett előterjesztés után megtartassék; valamint azt is elrendelte, hogy azért az adóbefolyására kellő gond fordíttassék. — E kivétel csak a mezei gazdálkodással foglalkozókra szól.

**Pályázat.** A n.-becskereki m. kir. pénzügyigazgatóság területén az 1883. évi XLIV. t. cz. 81. §-ában foglalt felelősség alkalmazása folytán 2 frt 50 kr. esetleg 3 forint napidíj mellett több ideiglenes állami végrehajtói állás betöltése válland szükségessé, mire ezennel pályázat nyitattik. Felhivatnak tehát pályázni kívánók, hogy kérvényeiket eddigi és különösen legutóbbi alkalmaztatásukról szóló okmányokkal és erkölcsi bizonyítvánnyal felszerelve folyó évi július hó 31-éig alóírt pénzügyigazgatónál annál bizonyosabban nyújtsák be, mivel később beérkező pályázatok figyelembe nem fognak vétetni. Előnyben részesülnek azon pályázók, kik már korábbi adóvégrehajtói alkalmaztatásukat igazolják és a kik legalább 60 frt készpénz vagy ennek megfelelő értékű papírt biztosítékul képesek letenni. Magy. kir. pénzügyigazgatóság. N.-Becskerek 1890 július 15.

**A budapesti állami középiskolába** a beiratás szeptember hó első napjától 10-éig tart. — Ezen intézetbe a 15. életévüket betöltött ifjak közül felvétetnek: a) Azok, a kik az iparostanulók számára szervezett iskola 3 évi tanfolyamát bevégezték, s legalább is jó osztályzatú bizonyítványuk van. — b) Azok, a kik a polgári iskola, gymnasium

vagy reáliskola négy alsó osztályából jó osztályzatú bizonyítványt nyertek. — c) Iparossegédek és mindazok, a kik az a) vagy b) pontban kívánt készségüket felvételi vizsgálat után bizonyítják. — Általában megkívánatik, hogy a belépni kívánó növendék az általa választott szakcsoportbeli iparágban már-előre gyakorlatot szerzett, s legalább is azon két havi nyári szünet alatt, a mely után a középiskolába akar lépni, a gyakorlatban foglalkozott legyen, és ezt hatóságilag hitelesített bizonyítvánnyal igazolja. — Az intézet végbizonyítványa a gépészeti, vegyészeti, fémvasipari és faipari szakosztályok tanulóinak jogot ad a szakjok körébe tartozó s képezéshez kötött iparágak üzésére; az építészeti szakosztály tanulói pedig a végbizonyítvány alapján három évi gyakorlati működés igazolása mellett jogosítva vannak a kőműves, kőfaragó- és az ácsmesterség gyakorlására. — Azon tanulók, kik valamely közép-iskola négy alsó osztályának sikeres elvégzése után lépnek az intézetbe, s itt a három évi tanfolyamot szintén sikeresen végzik el, a katonai szolgálatnál az egyéves önkéntesség kedvezményében részesülnek. — A budapesti állami középiskola igazgatósága.

**Szerelmesek levélpapírja.** Londonból a levélpapír-gyárosok e teren ismét kieszeltek valami újat. vagy helyesebben mondva, újabb bohóságot: levélpapírt azok számára, akik már szerelmesek, vagy szerelmesekké szándékoznak lenni. A levélpapírok vízjegye csak akkor válik láthatóvá, ha világosság felé fordítjuk; nyíllal átfurt két szívet ábrázol. Az iv minden második és negyedik oldalának alsó szögletében első tekintetre közönséges pecsétnek látszó folt van, helye a csóknak, helyesebben mondva csókknak, melyeket a levél írója a címzett férfinak és nőnek szánt. Ez a csók-folt körülbelül egy huszas térfogatával bir s illatos vékony gummiréteggel van bevonva, úgy hogy a csókolódzók egyszerre jó izt és jó illatot éreznek. Ha nem is izléses, de mindenesetre jóízű ujtás ez, mely — mint sok más, külföldi eredetű szép találmány — bizonyára el fog terjedni Magyarországon is.

**Pamuttermelés Csanád-megyében.** Az aradi kiállításán egy Magyarországon még eddig nem termesztett növény is lesz bemutatva. E növény Székely György tanító által Kevermesen termesztett pamut. Annál is inkább emelni fogja a növény a kiállítás érdekességét, mert eddig azt tartották, hogy a pamut a magyarországi éghajlat alatt nem terem meg. Székely tanító már néhány év óta teljes sikerrel tenyészt e pamutfajt, ha e pamutfaj használhatóknak fog bizonyulni, úgy egészen új iparágat lehet hazánkban meghonosítani és a gazdaközönségnek is egészen új jövedelmi forrása nyílnék a pamuttermesztésből. Ugyancsak Székely György fog kiállítani egy olyan élőkerítést, a mely eddig nálunk csaknem teljesen ismeretlen, de czélszerűsége, diszessége és olcsósága által minden eddig nálunk ismert növényt felülmul

**Hivatalos jelentés** f. é. június hóban Nagy-Becskerek városában észlelt közegészségügyi viszonyokról. — Városunk lakosságának száma az 1881. évi népszámlálás szerint körülbelül 20000. Az összes elhaltak száma 62 a következő halálokkal: Kanyaró 1, hasihagymáz 1, veleszületett gyengeség 5, ránggörcs 6, gyermekaszály 1, tüdőlob 1, tüdőlégdag 1, tüdőgümőkór 14, szerviziv-baj 1, bélhurut 7, idültveselob 2, aggkór 3, öngyilkos 2, erőszakos halál 3, hörghurut 1, görvélgyökör 3, agyburoklob 2, májköszövetlob 2, gyomorrák 1, nyelvrák 1, mellrák 1, vízbefuladt 1. — Születés június hóban 66 jelentetett be. — Az egészségügyi viszonyok a jelentés holnapban kitűnőek voltak. — N.-Becskerek, 1890 július 3. Dr. Haidegger Lajos, vár. főorvos.

**Megbízható gyógykezelés.** Zavart emésztéssel ellátott egyének, kik étvágyhiányban, felfuvódásban, gyomorgörcsökben és rendetlen székelésben szenvednek, a „Moll-féle seidlitzpor" használata által rövid idő múlva visszanyerik egészségüket. Egy doboz ára 1 forint. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész és csász. kir. udvari szállító által Bécs, I. Tuchlauben 9. Vidéki gyógyszerárakban határozottan Moll-féle készítmény kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával. 5

### A közönség köréből.\*

Tekintetes szerkesztő ur! Kegyeskedjék becses lapjában következő pár sornak helyet adni:

Ugy látszik — némi kivétellel — a német negyed polgárainak kiváló örömeik telik abban, hogy kutyákat tartanak. De mily célra? Hogy azokat az éj közeledtével kószálni eresszék az utcára. Valóban gyönyörűség ilyesmi Nagy-Becskerek városában. És még milyen kutyap példányok! Nem akarok Hány János módjára sulykot vetni, de mondhatom, hogy némelyek nem sokkal kisebbek a vágni való borjunál. Jaj a békés alvóknak! De még nagyobb jaj annak, kit éjjel tájban a honvéd kaszárnya felé visz az utja. Nem elég, hogy az itt-ott, csak egy szundikáló lámpától bevilágított és a lombos fáktól amugy is sötét utcában a nyaktörés veszélye között botorkál az ember egyik fától a másikba és a sétány kellő közepén szükségtelenül bevett óriási czölöpköbe, de még a kutyák is falkánként körül veszik az embert és fület repesztő koncertirozás között kísérik haza. De meg történik az is — mint önmagammal a napokban, — hogy a kutyahad hőseinek egyike, kissé bele mártja éles fogait — nagyon is közzel az érzékeny hushoz — a nadrágba, eltekintve attól, hogy nem minden halandó van megáldva olyan hideg vérrel, hogy saját magát, sokszor nem kis remegés között, ilyen sakál módra felnött kutyáktól haza kísértesse. Jó volna eme ázsiai állapoton segíteni! A ki kutyát tart, tartsa az udvarában, hogy a házat őrizze, de nem hogy a békés alvók ablakai alatt kutya kollégáival éjjeli-zenéket csapjon és az arrajárókat orvul megtamadjá és ijesztgesse.

Fogadja tekintetes Szerkesztő ur kiváló tiszteletemet. N. N.

T. szerkesztő ur!

Kérjük alábbi sorokat becses lapjában közzé tenni:

A bekövetkezett nyári forróság folytán indítva érezzük magunkat a városi közegészségügyi hatóságot a melenczei ut elején Gyorgyevits és Zachariás háza előtti csatornába kiöntetni szokott mosogató léből keletkezett bűzös kigőzölésekre figyelmeztetni és arra hogy a mondott házak előtt a kellemetlen büztől közlekedni már is alig lehet, egyszersmind arra is felkérni, hogy az egyes udvarokban még a téli idő alatt felhalmozódott marhatrágyának eltávolítása iránt intézkedni sziveskedjék, mivel ez utóbbi iránt a Magyar utca 247. számú ház lakója által a rendőr kapitány urnál emelt panasz a pusztába kiáltott szóként hangzott el. Többen.

\*) Közérdekű felszólalásokat díjtalanul közöl a szerk., de a felelősség a beküldőt terheli.

# G A Z D A S Á G.

A »Torontál« melléklete.

## Kísérlet aratógépekkel.

A Torontálmezei gazdasági egyesület f. é. július hó 6-án N.-Kikindán aratógépekkel nyilvános jellegű kísérletet tartott saját kísérleti telepén, a melyen öt kat hold őszi-buzavetést ezen célra fentartott.

Miután az egyesület vezetői tisztában voltak az iránt, hogy Torontálmezeiben, a hol még egyáltalán nem használnak aratógépeket, nem képezhetette a kísérlet célját annak kiderítése, vajjon melyik aratógép a legjobb, hanem csak az, hogy a gazdaközönység általánosan a különböző rendszerű aratógépekkel s azok használhatóságával szemléletileg megismerkedjék, eltekintve a nagyobb szabású „verseny“ rendezésétől a „próbát“ is kielégítőnek tekintette.

Azonban a kísérlet lefolyása egy sokkal nagyobb szabású mozzanat jellegét viselte, a mennyiben a bemutatott gépek kitünő szerkezete, a legjobb hirtű hazai gépgyárosok részvétele s a megye minden részéből nagy számmal összesereglett nagybirtokosok és gazdák élénk érdeklődése akármely versenynek is becsületére váltak volna. S ez legjobban tanúsítja, hogy igen bölcseken cselekedtek a »Torontálmezei gazdasági egyesület« vezetői, a midőn ezen kísérlet megtartását elhatározták, mert ha valahol, úgy épen Torontálmezeiben vannak meg azon előfeltételek, a melyek az aratógépek elterjedését biztosíthatják u. m. kiterjedt gabonatermelés, sik fekvés és erősebb jellegű lovak.

Hasonló viszonyok közt mulasztást követnek el mindazon gazdasági egyesületek, amelyek az aratógépek jelen tökéletesített s kifogástalan munkát teljesítő szerkezete s méltányos ára mellett azok elterjesztését működési területükön elő nem mozdítják s így a mezőgazdaság e részbeni előnyét és haladását elősegíteni nem igyekeznek.

Valóban nagy köszönettel tartozik Torontálmezei gazdaközönsege a megyei gazdasági egyesület megalakítójának és elnökének gróf Csekonicseknak Endre urnak, nemkülönben az egyesület pártatlan buzgalmu alnökének, zombori Rónay Ernő urnak, a kik hazafias és önfeláldozó buzgósággal rövid idő alatt a vezetésük alatti egyesületet nemcsak felvirágoztatták, hanem a mezőgazdasági ügy terén felmerülő minden mozzanatot élénk figyelemmel kísérve, az egyesület működési programjába haladéktalanul be is foglalják.

S hogy ezt a mindinkább nagyobb tért foglaló aratógépekkel is tették e megyében, kétszeres érdemül tekintendő.

A bemutatott gépek kivétel nélkül díszére válnak a gépgyártási iparnak s megkapó tanujelét képezik az emberi elméletlálékonyosságának Szerkezetükben nem mutatnak szembeötlő eltéréseket úgy a kéveköttő mint a marokrakó gépeknél, mely előbbiek a gabonát levágják és kévékbe is kötik, míg utóbbiak köttetlenül markokban hagyják.

Kéveköttőgép két példányban mutatott be és pedig a Johnston Harvester & Co. batavai gépgyár »Continental« kéveköttője és Walter A. Wood new-yorki gépgyáros kéveköttője.

Mind két gép kitünő precizitással működött s vontatására három középérségű ló elégségesnek bizonyult. 180—200 kgr. vonóerő szükségeltetvén az erőmérői felvétel szerint.

Megemlítendő azonban, hogy a próba alkalmával, mivel a gróf Csekonicseknak Endre urnak rendelkezősre, a gyárosok kívánságához képest csak két ló fogatott be. Bár két erős ló láthatólag csak nagyobb erő kifejtésével haladhatott, mégis a kijelölt terület learatásához szükségelt idő után itélve naponként 10 kat. hold levágható.

A gépek működése meglehetősen komplikált szerkezet által vitetik véghez s ez lényegében abból áll, hogy a metsző készülék által levágott gabona egy elevatorsze-

rien működő végnélküli vászon által a köttő készülékhez szállítatik s ott a kivánatos nagyságban kar alakuan működő készülék által kévékbe tömörítettvén, a köttő készülék által megköttetik, a köttőfonal elmet-szetik s a köttő készülékkel automaticen összeköttetésben lévő kivető emeltyü által a kész kéve a földre dobatik.

Mindez oly precizitással történt mindkét gép által, hogy sem a köttőkészülék eltömődése, sem a köttőfonal szakadása összebonnyolódása, vagy a metsző készülék hiányos működése miatt fennakadás nem fordul elő, akár ritka és gazos, akár sűrű és tiszta gabonában működtek.

A két kéveköttő gép közül a Wood-féle könnyebb járású volt a Johnston-félenél, azonban vágási szélessége s az elevator vászon is keskenyebb volt amazénál, mi által igaz, hogy gyorsabban járhat, de nem bír oly széleset fogni s nem alkalmazható oly nagy gabonánál, legföljebb csak magas tarló hagyásával.

Lényeges eltérés a két gép között abban volt, hogy míg a Johnston-félenél két darabból állt az elevator vászon, addig a Wood-félen csak egyből, ami által szerkezete egyszerűbb s a surlódás is csekélyebb, továbbá a tömörítő köttő készülék s a fő hajtókerék erő áttételén. — Ezen különböző köttő készülékek azonban egy eredményt adtak, amennyiben a kévék kifogástalanul egész szoroson köttettek meg. Az pedig, hogy a Johnston-féle gépen a főkerékről láncz segítségével vitetik át az erő a többi alkatrészekhez, csak előnyére szolgál. Azon hátrány, hogy a gabonából az elevatoron át való szállítása és a kéveköttése közben sok szem kicsépettetik, csak a nagyon megért gabonában és ott is csak kisebb mértékben tapasztaltatott. Miután a Wood-féle gépen a gabona nem emeltetik oly magasra mint a Johnston-félen, e részben előnnyel bír.

Az árak meglehetősen egyformák 750-760 frt loco Budapest.

Az egyes gép alkatrészek, nemkülönben a munkába való be és kiállítás a gép kormányzó által, aki egyszerűs mind a lovakat hajtja, mindkét gépen könnyűséggel kormányozható. A szerint amint azt a gabona állása megkívánja, a tarló alacsonyabbra vagy magasabbra hagyható, a kévék kisebb nagyobb vagy szorosabbra köthetők s a motolla a szerint, ahogy a gabona fekszik, alacsonyabb vagy magasabb és gyorsabb vagy sebesebb mozgáshoz állítható.

Azonban a kévék csak bizonyos mértékig nagyobbíthatók s még a legnagyobb kévék is csak egy harmadát teszik a kaszások által köttött kévéknek, ami gözcséplő gépeknél hátrányos, járgányosnál azonban csak előnyös. Abban azonban a kaszások kévét a gép által készületek nagyban felülmulják, hogy a kalászkok nincsenek összekaszálva, hanem valamennyi egyfelé fekszik.

Bár a kéveköttő aratógépet egy ügyes ember elvezetheti, mégis komplikált szerkezete miatt gépész nélkül csak ideiglenesen használható, mert az elkerülhetlen fennakadások esetleg törések, rezerva alkatrészek pótlása szakavatott kezet kívánnak.

A learatott területen a netalán köttetlenül maradó kévék összeköttésére s a kévéknek keresztberakására tapasztalati adatok szerint egy gép után legkevesebb 6 kézi munkásra van szükség két férfit és négy női munkást számítva.

Sokkal egyszerűbbek és kevesebb fenakadásnak vannak alávetve a marokrakó aratógépek, amelyekből három mutatott be, u. m.: Harrison Mc. Gregor & Comp.-féle, Walter A. Wood és Johnston Harvester Comp. Continental marokrakója.

A marokrakó-gépek egymástól még kevésbé térnek el mint a kéveköttők s törésnek, fenakadásnak alig vannak kitéve; legfeljebb a vágó szerkezetnél ha kő, fa vagy egyéb akadályba ütköznek. Ez azonban a

tartalék részek segélyével könnyen helyrehozható, amire tekintettel a gépek olyként szerkesztettek, hogy azok könnyűséggel kiválthatók.

Mindhárom gép vontatására két közepes erősségű ló teljesen elégségesnek bizonyult oly kevésbé volt megerőltető, hogy azoknak jó erőteljes takarmányozás mellett bizonyos időközönként való felváltása sem mutatkozik szükségesnek. A bemutatott marokrakók kivétel nélkül könnyen és egyszerű emeltyü szerkezetek által szabályozható, úgy a gép beállítása, kiállítása, mint a tarló magassága s a markok nagysága, valamint a gereblyelapátok magasabbra vagy alacsonyabbra fogása tekintetében, a mely utóbbi körülménynél fogva még a részben megdől gabonában is használhatókká válnak.

Bár a marokrakó szolid constructioja, praecis működése s a mechanismus kivitele tekintetében alig bírtak előnnyel egymás fölött, mégis általános vélemény az volt, hogy a Graepel budapesti cég által bemutatott Harrison M. Gregor-féle gép végezett leg-tetszetősebb munkát.

Annyi azonban ezen kisebb próba után is bizvást állítható, hogy úgy a marokrakó mint a kéveköttő aratógépek oly tiszta és egyenletes munkát végeznek, hogy olyat még a legügyesebb kaszások sem képesek produkálni, úgy hogy a gereblyezés feleslegessé válik.

A marokrakó-gépek igaz, hogy a kéveköttőkkel szemben nagy hátrányban vannak az által, hogy a gabona felkötésére és keresztberakására több kézi munkaerőt kívánnak, azonban azért, hogy könnyebbek, olcsóbbak (350—400 frt) és egyszerűbb szerkezettel bírnak oly vidékeken, ahol a kézi munka nem nagyon drága, vagy a munkálatok szakmánya is kiadható, avagy esetleg kisebb gazdaságokban is, ahol gépész nincsen, amazok fölött előnnyel bírnak.

Sőt azt tekintetbe véve, hogy a kéveköttő-gép által köttött kévék mindaddig vajmi kicsinyek, továbbá hogy ezekhez is szükséges bár kevesebb kézi erő a learatott gabona keresztberakása és az egyes táblák körül kaszálása valamint a fordulatoknál keletkező éles sarkok kiigazítására, úgy hazai viszonyaink tekintetbe vételével majd mindenütt a marokrakók ajánlandók.

Megemlítendő, hogy ez alkalommal mutatta be először a sárospataki kenderki-készítő gyár igazgatója Láczy László ur az ott kenderből készült és géppel gombolyított kéveköttő anyagot, amely ép olyan használható mint a manilla s e mellett olcsóbb hazai készítményt és találmányt képez. A kender fonál kifogástalanul használtatott mindkét kéveköttő gép által s a kévék vele talán még szorosabbra voltak köthetők. Egy kat. holdra a szerint a milyen sűrű a gabona 1—1½ kgr. szükséges s minden kilogrammban 380 méter hosszú fonál foglaltatik, amelylyel 410 kéve köthető. Ára kilogrammonként 70 kr. míg a manilla, mely csak valamivel ad hosszabb fonalat egy kilogrammban mint a kender, átlag 85—110 krba kerül kilogrammonként aminél figyelembe veendő, hogy a kender köttelket használat után a sárospataki gyár métermázsánként 20 frtért visszaváltja.

Miután ezen nyilvános kísérlet nem volt versenynek tekinthető, az egyesület elnöke által ad hoc megalakított bíráló bizottság csak általánosságban mondta ki ítéletét, amely körülbelül azt fejezte ki, hogy a gépek alig bírnak egymás fölött nagy előnnyel s a haladásnak örvendetes és kétségtelen tanujelét adják. Valamennyi concurrens az egyesület köszönetének kifejezése mellett arany diszoklevéllel lett kitüntetve.

Végül ide iktatjuk a kiváló bizottság névsorát, akik az afrikai hőség daczára teljes odaadással töltötték be nehéz tisztjuket u. m. bizottsági elnök zombori Rónay Ernő bizottsági tagok: Baár József, Bezuk Lajos, Crettier Adolf, Draxler Lipót, Heteyi

Kálmán, Horváth Károly, gróf Harnoncourt Felix, gróf Karátsonyi Aladár, Kasztory János, Kiszlinger József, Pacsu Döme, Rónay László és Thalmayer Victor a m. óvári gazd. akadémia tanára.

Eme sikeres kísérlet után biztosra vehető, hogy az arató-gépek ezen vidéken is meg fognak honosulni csak már most gépgyárosaink igyekezzenek azokat itthon előállítani, hogy így olcsóbbakká legyenek mert az, hogy negyedrészt Amerika és Angliából hozatnak az árak tekintetében igen hátrányos helyzetbe juttatja az itteni gazdaközönséget az amerikaiakkal szemben.

K. K.

### KÜLÖNFÉLÉK.

A varjúk tudvalevőleg a tengeri ültetvényekben, midőn a különféle rovarokat keresik, meglehetősen nagy kárt tesznek. A hol a varjúk nagyon el vannak szaporodva, a tengeri vetését szinte lehetetlenné teszik. Kiirtásukra különféle szerek ajánlottak, a többi közt mérget is, mely azonban azért mellőzendő, mert a varjufajok közt olyanok is vannak, melyek hasznosak s a méreg által ezek is kiirtatnának. Sziléziában, a hol a varjúk a kukoricásokban nagy károkat szoktak tenni, a magot, mielőtt elvetik vagy elültetik, kőszenkátrányba áztatják, miáltal azt érik el, hogy a varjúk nemcsak hogy a magot nem bántják, hanem közelébe se mennek.

A vízzel hamisított tejet gondos háziasszony arról ismeri fel, hogy egy kötötűt márt bele és ha azt kihuzza s egy csepp marad rajta, a tej vízzel van keverve. A tiszta tejbemártott kötötűn nem marad csak egy igen

parányi tejrész. Ha egy csepp tiszta tejet ujjunk körmeire cseppegetünk, a csepp domboru marad, ha vízzel van keverve, szétlapul, szétfolyik a csepp.

Felelős szerkesztő: Lauka Gusztáv.  
Főmunkatárs: Kp. Kovács László.

### VASUTÜGYEK.

(Szab. osztrák-magyar államvasut-társaság.)

Budapest-osztrák-magyar állampályaudvarról, Marcheggén át, Gmunden, Ischl, Aussee, Salzburg és Marienbadba szóló mérsékelt ármenetérti jegyek kiadása. — F. é. június hó 15-étől fogva Budapest-osztrák-magyar állampályaudvarról Marchegg-Stadlauon át, Gmunden, Ischl, Aussee, Salzburg és Marienbadba kiadásra kerülő, 60 napig érvényes menetérti jegyek árai tetemesen leszálittatnak. — Ezen árak a következők:

Budapest-osztrák-magyar állampályaudvarról Gmunden, Ischl, Ausseeba, I. osztályban 46 frt 80 kr. II. osztályban 34 frt.

Budapest-osztrák-magyar állampályaudvarról Salzburgba, I. osztályban 47 frt 50 kr. 34 frt 40 kr.

Budapest osztrák-magyar állampályaudvarról Marienbadba I. osztályban 57 frt 90 kr. II. osztályban 41 frt 20 kr.

Ezen jegyek a keleti expresszvonatok kivételével, minden menetrendszerű személyszállító vonat használatára és Bécsben való tartózkodásra jogosítanak.

A fentemlített állomásokra utazók személyük és podgyászuknak Bécsben az állampályaudvarról a nyugoti ill. Ferencz-József pályaudvarra való átszállításáról maguk tartoznak gondoskodni.

Ezen jegyek úgy a szab.-osztrák-magyar államvasut-társaság budapesti pályaudvarában, valamint városi menetjegyirodájában Budapestben V. Dorottya-utca 4. sz. a. válthatók, ahol e jegyek tekintetében és a menetrendre vonatkozó felvilágosításokkal legnagyobb készséggel szolgálnak.

Örményes megállóhelynek megnyitása gyorsárak fel és leadására — Örményes megállóhely, mely eddigelé csak személyek szállítására és kocsirakományu teherárak fel és leadására be volt rendezve, folyó évi július hó 15-ével podgyász- és gyorsárak fel- és leadására is meg fog nyitattani.

A gyorsárak az 1887. évi szeptember 1-től érvényben levő díjszabás I. rész (általános határozmányok) és az 1887-ik évi szeptember 1-től érvényes helyi díjszabás II. rész 2. füzet alapján szállittatnak.

A társaság gőzhajóival továbbítandó személyek, podgyász, gyorsárak, pénzküldemények, árak és élő állatok szállítására 1889. évi május hó 1. óta érvényes díjszabáshoz megjelent a II. pótlék és a f. évi július hó 7-vel hatályba helyeztetett.

Ezen pótlék a fődíjszabás kiegészítésére ill. módosítására vonatkozó adatokat tartalmaz és egyes példányai a társaság igazgatóságánál (Terézkerut 60.) megszerezhetők.

## H i r d e t é s e k.

2616. szám kig. 1890.

(248 3.1)

### Pályázati hirdetmény.

A nyugdíjazás folytán megürült gyülvészi községi jegyzői állásra, melylyel 530 forint készpénzfizetés, kézbesítési díjak czimén 20 forint, napidíjak fejében 60 frt, szabad lakás a hozzátartozó kerttel, ingyen örlés és ingyen tűzifa, fuvarozás és a szabályrendeletileg megállapított munkadíjak vannak mint évi fizetés egybekötve, ezennel pályázat nyitattik és felhivatnak mindazon egyének, kik az 1883. évi I. tcz. 6. §-ában előirt minősítvénnyel bírnak, hogy pályázati folyamodványaik a f. évi augusztus hó 5-én, délelőtt 10 órakor Gyülvész község helységhezánál megtartandó választást megelőző napig alólírott főszolgabírói hivatalnál annál inkább benyujtsák, mert későbbben érkező folyamodványok tekintetbe vétetni nem fognak.

A pályázóktól megkivántatik, hogy a magyar, német és román nyelvekben jártasak legyenek.

Párdány, 1890 július 5. — Torontálvármegye párdányi járási főszolgabírói hivatala.

8419. sz. 1890.

(243—2.1)

### Árlejtési hirdetmény.

Alólírt m. kir. jószágigazgatóság részéről ezennel közhírré tétetik, hogy az alább megnevezett helyreállítási munkálatoknak vállalatba adása céljából zárt írásbeli ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni. Az árlejtés megkezdése előtt 10% bánatpénzleteendő s az 50 kros bélyeggel ellátott szabályszerű zárt írásbeli ajánlathoz 10% bánatpénz is melléklendő; ily zárt ajánlatok nyilvános verseny megkezdése előtt az árlejtéző bizottsághoz nyújtandók be. Közelebbi feltételek az alább megnevezett ispánságoknál, ugy ezen kir. jószágigazgatóságnál naponta betekintheők. Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Vállalatba fognak adni a következő helyreállítási munkálatok.

I. Aradon a m. kir. jószágigazgatóság

hiv. helyiségében (kincst. palota I. emelet), 1890. évi augusztus hó 2-án d. e. 9 órakor.

1. Nagy-kikindai róm. kath. paplak helyreállítása 2020 frt 91 kr. kikiáltási ár s a hitközség által kézi és ígás napszám fejében természetben vagy 209 frt 62 kr. készpénz kiszolgáltatása mellett.

2. Mokriini róm. kath. plébánia-épület helyreállítása 562 frt 89 kr. kikiáltási ár s 12 frt 90 krral megállapított és a hitközség által viselendő kézi és ígás napszám természetben vagy készpénzben kiszolgáltatása mellett.

II. Kulán a m. kir. ispánság hiv. helyiségében 1890. évi augusztus hó 4-én d. e. 9 órakor.

3. Kulai kincst. koresma-épület 171 frt 40 kr. kikiáltási ár mellett.

4. Kuczurai róm. kath. paplak 103 frt 40 kr. kikiáltási ár s 23 frt 91 krral megállapított és a hitközség által viselendő kézi és ígás napszám természetben vagy készpénzben kiszolgáltatása mellett.

5. Filippovai róm. kath. templom 75 frt 66 kr. kikiáltási ár s 12 frt 19 krral megállapított és a hitközség által viselendő kézi és ígás napszám természetben vagy készpénzben kiszolgáltatása mellett.

6. Kis-sztapári volt kettős pandurilak 101 frt 85 kr. kikiáltási ár mellett.

7. Kulai ispáni laképulet 235 frt 05 kr. kikiáltási ár mellett.

8. Bezdáni róm. kath. paplak 158 frt 54 kr. kikiáltási ár s 42 frt 87 krral megállapított s a hitközség által viselendő kézi és ígás napszám természetben vagy készpénzben kiszolgáltatása mellett.

III. Palánkán a m. kir. ispánság hiv. helyiségében 1890. évi augusztus hó 5-én d. e. 9 órakor.

9. Illoki révház 63 frt 50 kr. kikiáltási ár mellett.

10. Palánkai ispáni laképulet 248 frt 71 kr. kikiáltási ár mellett.

11. Rác-Mileticsi róm. kath. paplak 327 frt 68 kr. kikiáltási ár s 30 frt 89 krral megállapított és a hitközség által viselendő kézi és ígás napszám természetben vagy készpénzben kiszolgáltatása mellett.

12. Karovakovai róm. kath. paplak 184 frt 45 kr. kikiáltási ár s 6 frttal megállapított és a hitközség által viselendő kézi és ígás napszám természetben vagy készpénz kiszolgáltatása mellett.

13. Gombosi révház 82 frt 94 kr. kikiáltási ár mellett.

14. Apatini sörház 265 frt 77 kr. kikiáltási ár mellett.

15. Doroszlói római katholius paplak 332 frt 78 kr. kikiáltási ár s 11 frt 62 krral megállapított és a hitközség által viselendő kézi és ígás napszám természetben vagy készpénzben kiszolgáltatása mellett.

16. Szontai róm. kath. templom és paplak 197 frt 25 kr. kikiáltási ár s 64 frt 49 krral megállapított s a hitközség által viselendő kézi és ígás napszám természetben vagy készpénzben kiszolgáltatása mellett.

Aradon, 1890. július hó 4-én.

M. kir. államjószágigazgatóság.

6326. szám 1890.

(250—3.1)

### Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye pancsovai járásába kebeleztetett Starcsova községében üresedésbeni bábai állásra újból pályázat hirdettetik s a választás határnapján f. évi augusztus 12. napjának, d. e. 9 órája a községhezához kitétetik.

Felhivatnak tehát mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy oklevelükkel, valamint eddigi szolgálataikról és erkölcsi magaviseletükről, nemkülönbén nyelvismertükről tanuskodó bizonylatokkal felszerelt kérvényüket legkésőbb f. évi augusztus 9-ig alólírotthoz nyujtsák be.

Ezen állás következő javadalmazásokkal jár: a) Évi 60 forint a községi pénztárból, negyedévenként előre fizetve. — b) Születési eseteknél minden fizetni képes szülőnőtől 1 frt, fizetni képtelennek ingyen kezelendők. — c) Természetbeni szabadlakás.

Pancsova, 1890 július 8.

Radosavlyevics, főszolgabíró.

22915. sz. 1890.

(239-3.3)

**Hirdetmény.**

Torontálvármegye alispánja részéről az 1885 évi XXIII. t.-cz. 74. §-a értelmében ezennel közhírré tétetik, hogy a temesbegavölgyi vízszabályozó társulat az Ó Bega-Beregszó levezető csatorna jobb partján a 13+460 kilométernél az érdekelt uradalom kérelmére az ott meglévő alagsónek egy nagyobb szabású új alagsóvel szándékozik kicserélni.

Az erre vonatkozó tervek 1890. évi július hó 10-étől 1890. évi augusztus hó 9-éig a központi főszolgabírói hivatalnál N. Becskereken lesznek közszemlére kitéve.

Miről az érdekelték oly felhívással értesítettnek, hogy ezen munkálatok tekintetében netáni észrevételeiket a közszemlére való kitétel alatt írásban annál is inkább nyújtják be, mivel ellenkező esetben a határozat továbbá meghallgatásuk nélkül fog meghozatni.

N.-Becskerek, 1890. évi június 27.

Rónay, kir. tanácsos, alispán.

802. szám kig. 1890.

(247-3.2)

**Pályázat.**

A nagy-toráki körorvosi állomás Nagy-Torák község székhelyével üresedésben lévén, — ennek betöltésére a választás folyó év augusztus hó 2-án N.-Torák község házában kiűzetik.

E körhöz tartozik Kis és Nagy-Torák és az ezek által fizetendő évi járulékok a következők: Kis-Torák évenként 350 frt, látogatás után nappal 50 kr, éjjel 1 frt. — Nagy-Torák évenként 350 frt, látogatás után nappal 50 kr, éjjel 1 frt. — A pályázók a magyar, német és román nyelvnek szóbeli, előbbi kettőnek pedig írásban jártasságát kimutatni köteleztetvén felhívattak, hogy a törvényszerű folyamodványokat folyó év július hó végéig alólírottánál annál is inkább betérjeszessék, mert a később beérkezett folyamodványok figyelmen kívül hagyatnak.

Nagy-Becskerek, 1890 július 10.

Bakalovich Ágost, főszolgabíró.

3512. sz. kig. 1890.

(253-3.1)

**Pályázat.**

Torontálvármegye perjámosi járásba kebelezett Szent-Péter községében megüriült és évi 400 frt fizetéssel egybekötött segédjegyzői állásra ezennel pályázat nyitattik.

Felhívattak a pályázni óhajtok, hogy a felszerelt kérvényeiket e f. évi augusztus hó 8-ig hivatalomhoz henyújtják, mert a később érkezők figyelembe nem vétetnek.

A választás f. évi augusztus hó 9. d. e. 9 órakor fog Szt-Péter község házában megtartatni.

Perjámos, 1890 július 14.

Gyertyánffy Dénes, főszolgabíró.

6156. szám tkvi 1890.

(260-1.1)

**Arverési hirdetményi kivonat.**

A nagy-beckereki kir. tsvék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Miroszavlyevics Pera t.-becsei lakos végrehajtatónak Joszinovics Jevrem t.-becsei lakos végrehajtást szenvedő elleni 100 forint tökekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte.

Ennek folytán a n.-becskereki kir. tsvék kerületében levő T.-Becse községi 549. sz. tkvben 765. hr. és 565. öi. sz. ház és beltelek 400 frt kikiáltási árban és az ugyanott 1239. és (2974. 2975.) hr. sz. 5 hold urb. föld 692 frt kikiáltási árban 1890. évi augusztus hó 6-ik napján délelőtt 10 órakor T.-Becse község házában megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni.

1. Ha a kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tenne, az árverésre kitűzött birtok szükség esetén a kikiáltási áron alul is el lesz adandó.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árnak 10 százalékát vagyis 40 frtot és 69 forint 20 krt készpénzben, vagy az 1881: évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. 1-én 3333. sz. a. kelt magyar kir. igazságügyi ministeri rendelet 8. §-ában jelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881: évi LX.

t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatali órák alatt ezen kir. tsvék tkvi iratárában és T.-Becse község előjáróságánál megtekinthetők.

Kelt a nagy-beckereki kir. tsvék tkvi hatóságánál 1890 június 3-án Kiss Sándor, egyes bíró.

691. sz. b. v. 1889.

(259-1.1)

**Arverési hirdetmény.**

Kavits Simon részére, Surányi János ellen mai napon megtartott árverés sikert nem eredményezvén, közhírré tétetik: hogy szarvasmarha, széna s kukoriczából álló ingóságok 1890. évi augusztus hó 4-én d. u. 3 órakor Aracson vagy alperes szállásán, vagy a község házában bíróság el fognak adatni.

T.-Becse, 1890 július 9. — Rankovits István, kir. bir. vgtó.

**Arverési hirdetmény.**

A szepesi XVI. városi takarékpénztár részére, Hality Ánta aracsi lakos ellen mai napon megtartott árverés sikert nem eredményezvén közhírré tétetik, hogy szarvasmarha, sertés, lovak, kocsik és egyebekből álló ingóságok f. évi július hó 28. d. u. 3 órakor az aracsi község házában bíróság el fognak adatni.

T.-Becse, 1890 június 7. — Rankovits István, kir. bir. vgtó

**Arverési hirdetmény.**

A szepesi XVI. városi takarékpénztár részére, Bobinits Vása és Novák aracsi lakosok ellen mai napon megtartott árverés sikert nem eredményezvén közhírré tétetik, hogy birka, szarvasmarha, és sertések 1890. évi július hó 30-án délután 3 órakor az aracsi község házában bíróság el fognak adatni.

T.-Becse, 1890 június 13. — Rankovits István, kir. bir. vgtó.

3232. sz. 1890.

(249 2.1)

**Arverési hirdetmény.**

Ezen kir. jószágigazgatóság részéről közhírré tétetik, hogy a n.-becskereki kincstári ispán-laknak 241 frt 32 kr. és a titeli volt katonai zene-iskola épületnek 283 forint 13 krral felvett költségvetés alapján leendő helyreállítása iránt Nagy-Becskereken a m.

kir. kincstári uradalmi ispánságnál f. évi július hó 18-án délelőtt 9 órakor írásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni. Az árlejtés megkezdése előtt 10 százalékos bánatpénz leteendő s az 10 kros bélyeggel ellátott szabályszerű zárt írásbeli ajánlathoz is 10 százalék bánatpénz melléklendő; az ily zárt ajánlatok a nyilvános árlejtés megkezdése előtt az árlejtő bizottság elnökének adandók át. Közlebbi feltételek és a költségvetések Nagy-Becskereken a m. kir. kincstári ispánságnál a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők. Utó ajánlatok figyelembe nem vétetnek. Pancsova, 1890. évi július hó 5-én. — Magyar kir. állami jószágigazgatóság.

**Arverési hirdetmény.**

A szepesi XVI. városi takarékpénztár részére Iglón Boberits Milán aracsi lakos ellen, mai napon megtartott árverés — vevők hiányából — sikert nem eredményezvén, közhírré tétetik, hogy lovak, szarvasmarha és birkából álló ingóságok f. évi augusztus hó 12. d. u. 3 órakor az aracsi község házában bíróság el fognak adatni.

T.-Becse, 1890 június 26. — Rankovits István, kir. bir. vgtó. (258-1.1)

**Arverési hirdetmény.**

Alólírt község előjárósága közhírré teszi, hogy Rom.-Écska község törzsvagyonát képező Perlász és Orlovát községek határában levő 216 katasztrális hold szántóföld melyből egy fele vagyis 108 hold buza vetés alá jön — folyó évi július 20-án, d. e. 9 órakor Rom.-Écska község házában nyilvános árverés útján 6 évre haszonbérbe fog adatni.

Az árverési feltételek a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Román-Écska, 1890. évi július hó 15-én. J. Gilezan, bíró. Voda György, jegyző.

**Szabadalmat**

uj találmányokra közvetit minben államban

**Benedek Lajos és társa**

szabadalom irodája

**Budapest.**

**Muzeum - körut 10. sz.**

A magas ministeriumtól a feltalálók bizalmába ajánlva. — A szabadalom szerzés évenként több mint 500. (242-1.1)

**Dr. Frankl Miksa**

ügyvédi irodája

található

**Módoson**

Hochecker-féle házban.

**Адвокатурна канцеларија**

**ДР. МАКСА ФРАНКЛОВА**

сада је у

(251-3.1)

**Модош**

у Хокекеровој кући.

**Groszmann Zsigmond**

okl. mérnöknek

**m ű s z a k i i r o d á j á b a n**

**Nagy-Becskereken**

belvizlecsapolási, földmérési, tagosítási, nemkülönben a

magasépítészet körébe tartozó bármimű munkák utólagos

és mérsékelt díjazás mellett elvállaltatnak. (129-52.14)

**IRODA: Begasor, Sinkay-féle ház, a gőzhajózási ügynökség mellett.**

# Nagy mező- és Kiállítás Bécs

Május 14-től október 15-ig.  
Reggeli 10 órától esti 10 óráig.

erdőgazdaság,  
művészet-  
és ipar

Park és Rotunda  
színes szökőkutakkal.  
Este villanyvilágítás.

Rotunda.

Belépti díj 40 kr. — Vasár- és ünnepnapokon 30 kr. — Gyermekek 20 kr. (181 108)

2654. szám 1890.

(244-3.2)

## Hirdetmény.

A nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. minis-  
terium folyó évi július hó 5-én 40510.-III.-1890. sz.  
a. kelt magas rendeletével a nagy-beckereki tiszai  
ármentesítő társulat begamenti védőtöltéseinek kiépíté-  
séhez szükséges földanyag termelése céljából Perlasz  
község határában elfoglalt földterületekre nézve a ki-  
sajátítási eljárást elrendelvé, a tárgyalás folyó évi  
július hó 28-án délelőtt 9 órakor Perlasz községében  
(község-házánál) fog megtartatni.

Felhívatik tehát az érdekeltek, hogy fenti időre  
kitűzött tárgyaláson annál inkább megjelenjenek,  
minthogy a bizottsága kisajátítási terv megállapítása  
felett akkor is érdemileg határoz, ha az érdekeltek  
közül senki sem jelenik meg.

A kisajátítási tervrajz és összeírás Perlasz község-  
házánál 15 napi közzemlére kitétettek.

Nagy-Beckerek 1890 július 9.

Főispán távollétében:

Rónay, kir. tanácsos, alispán.

## Hirdetmény.

O-Bessenő község képviselő-testületének  
9. kig. 1890. sz. alatt kelt, s jóváhagyás  
végett felterjesztett határozata folytán a  
községi iskolák tatarozása s egy új tanterem  
megnyitásához szükséges 1825 frt 08 kr-ra  
előirányozott munkálatok teljesítése végett  
f. évi július hó 27. é n d e órakor O-Bessenő  
község-háza tanácstermében nyilvános szóbeli  
árlejtés tartatik, melyre vállalkozók 10 szá-  
zalek bánatpénzzel ellátva meghivatnak.

A feltételek a község jegyzői irodában  
naponta megtekinthetők. (254-1.1)

O-Bessenő, 1890. évi július 15. — Az  
előljáróság.

## GERSTER E MIKLÓS

illatszer-chemikus

kedvelt

## különlegességei:

**Ninon-crème**, kitűnő orvosiilag ajánlott  
arcz- és kézfinomító szer. Nem festék,  
de ártalmatlan növényalkotó részekből  
összetett szer, melyet a bőr teljesen  
felszív és ezáltal fénytelen, sima és  
bársonypuha lesz. — Eltávolít minden  
börtisztatlanságot, mint májfoltok, szeplő,  
bőratka (Mitesser) stb. és már rövid  
használat után üde színt kölcsönöz a  
bőrnek. A bőrt nem zsirozza s így  
használatra kellemes. — 1 nagy tégely  
zárt dobozban 1 frt 50 kr.

A crème használata előtt szükséges,  
hogy az arczot és kezeket megmossuk

**Ninon-szappannal**, melynek drbja 40 kr.

**„Nemzeti Casino“**-illat, a mágnes casino  
által elfogadott legújabb intenzív és  
tartós illatszer. — 1 frt 50 kr., 2 frt  
50 kr. és 4 frt.

**„Tonco“**, legújabb kedvelt, kellemes  
illatért kitüntetett hölgyillat. — 1 frt  
50 kr. (352-15.14)

Nagybeckereken egyedül kapható  
**Menczer Lipót**  
gyógyszerész urnál.

## SCHLICK-féle Vasöntöde és Gépgyár

részvénytársaság Budapestén.

Gyár és irodák:  
VI., külső vácozi-ut 1696/99. sz.

Városi iroda és raktár:  
VI., Podmaniczky-utca 14. sz.

Ajánlja a cséplési időnyre kitűnő szerkezetű (79-18.12)

## gőzcséplő-készületeit, locomobiljait

és vaskeretű gőzcséplő-gépeit,

továbbá

járgánycséplő-készületeit,  
gabonatisztító-rostait

(Baker- és Vidats-rendszer) és  
konkolyozóit.

Készletben vannak:

Eredeti kévekötő- és marokrakó aratógépek, eredeti amerikai fűkaszalógépek, szénagyűjtők stb.

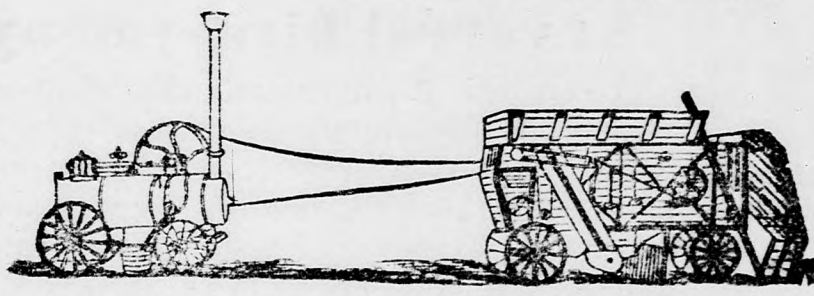
**SCHLICK-féle szab. 2- és 3-vasu ekék,**  
szabadalm. Schlick-féle mélyítő-ekék, mélyítő ekék önzetékkel, eredeti Schlick-  
és Vidats-féle egyvasu ekék, talajmívelő eszközök, boronák és rögtörők.

**Szab. Schlick-féle, Haladás' sorbavető-gépek.**

Szörvavető gépek. Takarmánykészítő-gépek, darálók,  
morzsolók, őrlőmalmok és olajmalom-berendezések.

Legolcsóbb árak. Előnyös fizetési feltételek.

Árjegyzékek kivanatra ingyen és bérmentve.



## MOLL SEIDLITZ POR

Csak akkor valódi

ha minden dobozon a gyárjegy,  
egy sas és MOLL A. sokszoro-  
sított czépe látható

Gyors gyógyhatás makacs gyomor- és altestbajok, gyomor-  
görcs, nyálk, gyomorégés, székrekedésnél, májbajok, vértolulás,  
aranyér és a legkülönbetebb női betegségeknek. Egy eredeti doboz  
használati utasítással 1 frt.

Raktarak az ország minden nevezetesebb gyógyszerüzaraiban.  
**MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuch-  
lauben 9.**

Szétküldés naponta utánvét mellett, 2 doboznál kevesebb nem  
küldünk.

Elismerés MOLL A. urhoz Bécsben.

Ülő foglalkozásonál az ön Moll-féle Seidlitzporai igen jó  
hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer s mindenkorra és szíve-  
lyes „Isten fizesse meg“-et mondok erte; ezek a gyomrot jóva és  
főt könnyűvé teszik.

Tisztelettel  
Steinko P. J., lelkész Honnetschlag-ban.

## MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Csak akkor valódi

ha minden üveg MOLL A. véd-  
jegyét és aláírását viseli.

Bedörzsölésül sikeres használat köszvény, csúz, mindennemű  
testfájdalmak és benulásnál; burogatás alakjában minden sérelem  
és sebnél, daganatok, gyuladasoknál. **Belsőleg** vízzel vegyítve hir-  
telen rosszullét, hányás, kolika és hasmenésnél.

Egy üveg ára használati utasítással 90 kr. o. é.  
Raktarak az ország minden nevezetes gyógyszerüzar és anyagkeres-  
kedéseiben.

**MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuch-  
lauben 9.**

Szétküldés naponta utánvéttel. Ket üvegnél kevesebb nem küldetik.

Elismerés MOLL A. gyógyszerész urhoz Bécs.

Kitűnő Moll-féle francia borszesz és sója vidékemen nagy-  
szerűen működik. Küldjön nekem 50 üveggel, mivel az emberiség  
segítségére készletet óhajtok tartani magamnál. Mély tisztelettel  
(265-47)

Hornof, lelkész Micholup-ban.

Kapható Nagy-Beckereken: Menczer Lipót, Kellner József és Kovács Sándor gyógyszer. uraknál.

Nyomatott a kiadó Pleitz Fer. Pálnál Nagy-Beckereken.

# HIVATALOS MELLÉKLETE.

Nagy-Becskerek, 1890. évi július hó 20-án.

## Köriatok.

Torontálvármegye alispánjától.

26691. sz. 1890.

Valamennyi főszolgabírósnak, Nagy-Becskerek város polgármesterének és előadókarnak.

A jó közigazgatásnak egyik mulhatlan kelléke a gyorsaság.

Már pedig a közigazgatás fokozatos ügymenetelénél ez másképp nem lehetséges és el nem érhető, mint csak úgy, ha az alsóbb fokú hatóságok sietnek a hozzájuk felsőbb helyről intézett rendeletnek késedelem nélkül megfelelni.

Miután pedig számtalanszor tapasztaltam, hogy rendeleteimre a felterjesztéseket és a jelentéseket csak igen lassan teszik meg, sőt bizonyos ügyek felterjesztésére általam határozottan kitett záros határidőket sem tartják be, a közügy érdekében szükségesnek tartottam figyelmeztetést ezen körülményre felhívni s odautasítani, hogy felelőség terhe mellett ily irányban késedelmes eljárást ne tanúsítson, rendelkezéseimnek mindenben pontosan s gyorsan feleljen meg, a kitűzött határidőket pedig szigorúan tartsa be. Ezzel egyidejűleg tudatom hogy belügyminister ur ő nagyméltóságától én hasonló rendeletet vettem.

N.-Becskerek, 1890 július 14.

Rónay, kir. tanácsos, alispán.

26569. szám 1890.

Valamennyi főszolgabíró, N.-Becskerek város polgármestere, valamennyi előadó és a „Torontál”-nak.

Belügyminister ur ő nmságának alább következő körrendeletét azzal teszem közhirrre, hogy eme nagybecsű és a közigazgatás gyorsítása tekintetéből nagy horderejű intézkedés eredményes végrehajtása, ugy a központi előadói személyzet, mint a járásbeli főszolgabírák és a községi előjárók együttes működését kívánja okvetlenül meg.

Ez alkalommal hivatkozom hason keletű és a községi határozatok meghozatala és felterjesztésével megtartandó alakiságokat körülíró 23868. sz. körrendeletemre és elvárom a vármegyei és községi közigazgatás minden egyes közegétől, hogy a rajta nyugvó felelőség tudatában és a megtorló eljárást elkerülendő a mostan vett figyelmeztetés után igyekezni fog a jó és gyors adminisztratív ügyet alapos és gondos munkával elősegíteni.

A községi előjárók kellő utasítással látandók el.

A hivatkozott belügyministeri rendelet a következő:

„M. királyi belügyminister. 46641.-III.-6. sz. Körrendelet valamennyi vármegyei törvényhatóságnak. Az 1886: XXI. tcz. 7. §-a értelmében a törvényhatóság azon határozatait és szabályrendeleteket, melyek közérdekű voltuknál fogva közhirrre teendőek vármegyékben a rendezett tanácsú városoknak közvetlenül, nagy- és kisközségeknek pedig a járási főszolgabírák útján nyomtatásban vagy közigazgatási másolatban megküldetvén, ott a helyi szokáshoz képest 8 nap alatt köztudomásra juttatandók. A közhirrre tételnek a hitelesítéstől

számítva 30 nap alatt mindenütt meg kell történnie.

Az idézett törvényzcikk 8. § a szerint továbbá a szabályrendeletek a kihirdetéstől 30 nap alatt felebbezhetők az illető ministerhez.

A határidő közérdekű határozatokra és szabályrendeletekre nézve az illető községben lett kihirdetést követő naptól számítatik.

Ha a határidő utolsó napja vasárnap, vagy a Gergely-naptár szerinti ünnepre esik, a felebbezés a következő köznapon is benyújtható.

Az 1886:XXII. tcz. 110. § a pedig, mely szerint a község törzsvagyona csonkítatlanul fentartandó, olyképp rendelkezik, hogy kivételesen annak elidegenítését, lényeges átalakítását vagy felosztását, valamint ingatlan vagyonnak, vagy királyi kisebb haszonvételi jognak vételét a képviselő-testület csak az általa e végre legalább 30 nap közbevetésével határozatilag külön kitiűzendő és kihirdetendő közgyűlésében, ide értve a szavazattal bíró előjárókat is általános többségével névszerinti szavazás mellett és a 24. § rendeleteinek megtartásával határozhatja el.

Ha a képviselők ezen gyűlésre kellő számban meg nem jelentek, ugyanezen módon újabb közgyűlés hirdetendő, s ha ezen sem volna meg a kellő szám, ezen képviselő-testületi gyűlésből 15 napra egy újabb gyűlés összehívása elrendelhető, mely a jelenlevők többségével határoz.

Végül ugyanezen törvény 112. §-a értelmében a községi vagyon kezelésének módját, és ha erre nézve a bérbéadás állapíttatnék meg, ennek feltételeit, a közköltségek fedezése után fenmaradó jövedelmeknek hova fordítását, azoknak esetleg miként történendő felosztását, az egyes polgároknak azokból járó haszonélvezeti illetményeket és az ezekért netalán fizetendő díjakat a képviselő-testület, és pedig a mennyiben a fenálló gyakorlatnak megváltoztatása czéloztatik, szintén az általa e végre legalább 30 nap közbevetésével határozatilag előre kitiűzendő és kihirdetendő közgyűlésen állapítja meg.

A 110. és 112. §§-ai értelmében hozandó határozatok a községben szokott módon szabályszerűleg kihirdetendők, azok ellen kihirdetésük napjától számított 30 nap alatt a községnek kötelékébe tartozó bármely polgár és azok, kik a községben vagy határában ingatlan vagyonnal bírnak, a törvényhatósághoz felfolyamodhatnak.

A törvény ezen határozott rendelkezéseinek előre bocsátása után felhívom a törvényhatóságot, hogy valahányszor oly ügyek terjesztetnek fel hozzám felülvizsgálat és jóváhagyás végett, a melyekre nézve a törvény az említett alaki kellékeket előírja, hozzám a felterjesztésben külön jelentendő, és okmányilag igazolandó, hogy a fenforgó esetben a törvénynek arra vonatkozó

utasításai ugy a határozat hozatalánál, mint annak közhirrre tételénél pontosan betartattak. — Mert ha ennek elég nem tételnek, illetve ha nem látnám okmányilag igazolva, hogy egy ily határozat körül alaki kellékek be lettek tartva anélkül, hogy annak érdemleges elbírálásba bocsátkoznám, azt hivatalból visszautasítanám.

Együttal arra is figyelmeztetem a törvényhatóságot, hogy a vármegye területén levő rendezett tanácsú városoknak és községeknek az idézett törvényszakaszok rendelkezései alá eső s a törvény értelmében a törvényhatóság II.-od fokú hatósága alá utalt határozatait felülvizsgálata és jóváhagyása alkalmából köteltségének ismerje felügyelni, hogy a rendezett tanácsú városok és községek ilyes határozatait a törvény által előírt alaki kellékek betartásával hozattak-e, és csak az esetben, ha azok ellen alaki szempontból kifogás nem esik, eszközölhető az ügy érdemleges elbírálása. Budapest, 1890 július 5 én. Gróf Szapáry s. k.“

N.-Becskerek, 1890 július 15-én.

Rónay, kir. tanácsos, alispán.

26944. sz. 1890.

Valamennyi főszolgabírósnak és N.-Becskerek város polgármesterének.

Feljelentetett, hogy a száj és körömfájás továbbterjedésének meggátlása czéljából elrendelt daczára a vágott csülküek az ez irányban kiadott tilalmak ellenére az egész megye területén szabadon hajtatnak minden irányban.

Figyelmeztetni óhajtom tek. czimet, hogy intézkedéseimet a közérdek szem előtt tartásával lévén azoknak teljesítéseért a felelőség tek. czimemet terheli és minden beigazolható mulasztás szigorú megtorlást eredményezend annál is inkább, mert a nem kellő erélyes végrehajtásnak szomorú következményei beláthatlanok.

N.-Becskerek, 1890 július 13 án.

Rónay, kir. tanácsos, alispán.

26865. sz. 1890.

Valamennyi főszolgabírónak és N.-Becskerek város polgármesterének.

Krassó-Szörény vármegye alispánjának f. évi július hó 12-én 23244. 1890. sz. alatt kelt körözvénye alapján tudomásvétel és a legkiterjedtebb módon leendő közhirrretétel végett értesitem, hogy Krassó-Szörénymegye moldvai járásban a Duna szomszédságában fekvő Szokolovátz községben a szarvasmarhák közt száj és körömfájás kór merült fel, miért is a községi zár elrendeltetett.

N.-Becskerek, 1890 július 15-én.

Rónay, kir. tanácsos, alispán.

26702. sz. 1890.

Valamennyi főszolgabíró urnak, Nagy-Becskerek város polgármesterének.

Tudomásvétel és a legkiterjedtebb módon leendő közhirrretétel végett értesitem Csanádvármegye alispánjának f. évi július hó 11-én 6179-1890. sz. alatt kelt körözvénye alapján, hogy a Csanádvármegye területén járványosan fellépett ragadós száj és körömfájás folytán az apátfalvai f. évi július hó 26-iki országos állatvásár lovak kivételével betiltatott.

N.-Becskerek, 1890 július 15-én.

Rónay, kir. tanácsos, alispán.

24494. sz. 1890.

Valamennyi járás főszolgabirójának, Nagy-Becskerek város polgármesterének.

Tudomásvétel és mihez tartás végett közlöm tek. czimmal, hogy Hontvármegyei Német, Lontó, Domanyik és Szebelléb községekben, a hasított körmű állatok közt a száj és körömfájás járványszerűleg uralg; annál fogva azok zár alá helyezettek és a Németiben tartani szokott hei és országos vásárookra a hasított körmű állatoknak felhajtása betiltatott.

N.-Becskerek, 1890 július 9-én.

Alispán távol:

Daniel, m. főjegyző

24340. sz. 1890.

Valamennyi járás főszolgabirójának, Állat-egészségügyi referens.

A belépő állomásokul kijelölt helyek elkerülésével behajtott úgy csempészet állatokkal szemben követendő eljárás tárgyában kiadott 27145-1890. sz. földmívelésügyi ministeri rendelet alább egész terjedelmében közlöm tekintetes czimmal.

N.-Becskerek, 1890 július 9-én

Alispán távol:

Daniel, m. főjegyző.

Másolat. — Földmívelésügyi m. kir. minister. 27145. III. 8. sz. — Valamennyi törvényhatóságok. — Azon előfordult eset alkalmából, hogy közigazgatási hatóságok minden törvényes alap nélkül pénzbüntetést szabtak ki állattulajdonokra azért, mert ezek az 1888. évi VII. t.-cz. végrehajtása iránt kiadott itteni rendelet 317. §-ában foglalt rendelkezéseknek megszegésével az ország határszél mentén román területen fekvő legelőkről honi számozásu szarvasmarhákat a belépő állomási állami állatorvos vizsgálata nélkül hajtották haza, föl hívom a közönséget, hogy miután az 1888. évi VII. t.-cz. 155. §-a szerint a kijelölt belépő állomások elkerülésével hajtott vagy csempészt állat elkobozandó minden oly esetben, a midőn az idézett 317. §-ának megszegése forog fenn, a törvény 155. §-ában foglalt eljárást alkalmazza. Felhívom a törvényhatóságot, hogy a jelen körrendeletemet tegye közzé és annak tartalmára különösen a határszéli elsőfoku közigazg. hatóságok figyelmét hívja fel. Budapest, 1890 június 16-án A minister megbízásából: Bernolák s. k.

25983. sz. 1890.

Valamennyi járás főszolgabirójának, előadói karnak és Nagy-Becskerek város polgármesterének.

A földmívelésügyi magy. kir. minister 61644-1890. sz. alatt kelt rendeletet a belépő állomáson eljáró közeget megillető díj tárgyában másolatban tek. czimnek tudomásvétel és mihez tartás végett kiadom.

N.-Becskerek, 1890 július 11-én.

Rónay, kir. tanácsos, alispán.

Másolat. — Földmívelésügyi m. kir. minister. 61644. III. 8. sz. — Valamennyi belépő állomásnak. Előfordult, hogy olyan csempészetes esetben, midőn a lefoglalt állatok veszteglése vizsgálata alkalmával felmerült a belépő állomás eljáró közeget megillető díjakat a fél nem fizette le az illető vámhivatalba, s ezen költségeket a járási főszolgabiró a csempészt állatok elárverezése alkalmával befolyt vételárból vonta le, a belépő állomás közege az őt megillető

díjakat nyugta mellett az illető főszolgabirótól vette fel. Ezen eljárásnak a jövőben való követését meg nem engedem, s elrendelem, hogy ezentúl a belépő állomások közegei minden egyes olyan esetben, midőn a belépő állomás személyzetét megillető díjak az 1888. évi VII. t.-cz. végrehajtásáról szóló 1888. évi 40000 számú rendelet 311. §-a értelmében a fél által a vámhivatalba be nem fizetettek, ezen díjak behajtása végett forduljanak az illető járási főszolgabiróhoz, aki ezen, — bármily közigazgatási uton beszédendő díjakat mindenkor az illető vámhivatalba fogja szállítani, a honnét aztán a belépő állomás közegei azokat szabályszerű nyugták és uti naplók alapján felvehetik. Budapest, 1890 július hó 2-án, Bethlen s. k.

22208. szám 1890.

Valamennyi járás főszolgabirója és N.-Becskerek város polgármesterének.

A nm. magy. kir. kereskedelemügyi minister urnak f. évi június hó 4-én 30859. szám alatt az ipariskola látogatásának mulasztása esetében követendő eljárás szabályozása tárgyában kelt körrendeletét másolatban tudomásvétel és megfelelő további eljárás végett kiadom.

Alispán hiv. távol:

Daniel, megyei főjegyző.

Másolat. Kereskedelemügyi m. kir. minister. 30859.-VI. szám. Körrendelet valamennyi másodfoku iparhatóságok. — Több alkalommal tapasztaltam, hogy az iparhatóságok oly esetekben, a midőn az iparos (kereskedő) tanoncz nem mesterénél, hanem szülójénél, gyámjánál vagy gondviselőjénél lakik, a tanoncznak iskolamulasztásaiért az iparost azon feltevésben, hogy ő annak iskolabajlását kellőleg nem ellenőrizhetvén, azért felelősségre nem vonható — a mulasztási kihágás vádja alól felmentetik s így az iskolalátogatás elmaradása megtorlatlanul marad. Ennek folytán szükségesnek tartom gondoskodni arról, hogy ily esetek elő ne forduljanak és e célból a vallás- és közoktatásügyi minister ural egyetértőleg a következőket rendelem. Az elsőfoku iparhatóságok az iparos (kereskedő) tanonczok iskolamulasztásaiért kötelesek lévén, az illető iparost az ipartörvény 62. §-ának c) pontjában foglalt rendelkezés teljesítésének elmulasztása miatt felelősségre vonni, illetőleg ugyanazon törvény 157. §-a a) pontjának büntető határozatát alkalmazni, ismételtelen felhívom az iparhatóságokat, hogy e részbeni köteleességük teljesítésében mindenkor a legszigorubbban járjanak el és még azon esetekben is, a midőn az elsőfoku iparhatóság a büntető eljárás folyamán arról győződik meg, hogy az iparost a tanoncznak iskolamulasztásaiért akár azért, mert a tanoncz nem nála, hanem szülőjénél, gyámjánál vagy gond-

viselőjénél lakik, akár pedig más okból felelősségre vonni nem lehet, — a büntető eljárást ne szüntessék meg, hanem a vonatkozó feljelentést az iparhatóság által felvett tárgyalási jegyzőkönyvvel együtt folytatólagos tárgyalás végett a vallás- és közoktatásügyi minister ur által 1876. évi szept. 2-án 20311. szám alatt a polgári községek számára a népiskolai közoktatás rendezése tárgyában kiadott „Utasítás“ 2. és 3. §-a értelmében a községi előjáróságnak adják át. A községi előjáróságnak pedig ugyancsak a fenn nevezett minister ural egyetértőleg — köteleességüké teszem, hogy az iparhatóságtól átvett iratok alapján indítanak folytatólagos tárgyalást és az iskolamulasztó tanoncznak szülőjét, gyámját vagy gondviselőjét az 1868: XXXVIII. tez. 4. §-a értelmében első ízben köteleességének teljesítésére komolyan figyelmeztessék, a mulasztás ismétlése esetében pedig az ugyanott megjelölt fokozatos büntetést alkalmazzák. — Oly esetekben, a midőn a tanoncz iskolamulasztása akár a tanoncziskola igazgatóságának, akár az iskolai felügyelő bizottság elnökének jelentése folytán jut az iparhatóságnak, illetve községi előjáróságnak tudomására, úgy ezen hatóságoknak, valamint felebbezés esetében a másodfoku hatóságnak is köteleességévé teszem, hogy hozandó határozatukról a jelentést tevő iskolai igazgatót vagy bizottsági elnököt — felebbezési joguk gyakorolhatása végett — szabályszerűleg értesítsék. A befolyó büntetési pénzek az illető iskolát fenntartó község pénztárát illetik és oda haladék nélkül beszállítandók. Ezek után felhívom a másodfoku iparhatóságot, hogy jelen rendeletem pontos végrehajtásáról gondoskodják s a hatósága alatt álló elsőfoku iparhatóságot (iparhatóságokat), valamint a községi előjáróságot (előjáróságokat) fennbiek szerinti eljárásra utasítsa. — Budapest, 1890 június 4. Baross.

## Körözüvények.

Torontálvármegye alispánjától.

26519. sz. 1890.

Valamennyi főszolgabirói hivatalnak.

Kiadatik körözütetés és az eredménynek 30 nap alatti jelentéstétel végett.

N.-Becskerek, 1890 július 14-én.

Rónay, kir. tanácsos, alispán.

Másolat. 3291. 1890. szám — Körözés. Kólyi Sándor nagy-becskereki lakos tulajdonát képező 3 hónapos fekete bélyegtelen kancza csikó — f. évi július hó 6-án d. e. elveszett — a csikónak állkapcsáján egy tójas nagyságu daganata van. A nyomozás elrendelendő és az eredmény N.-Becskerek város rendőrkapitányságánál közlendő. — N.-Becskerek, 1890 július 7-én. Andrassy Mihály s. k. rendőrkapitány.